

La festa a l'espai metropolità

Bienve Moya

Veient el concepte que sobre la Festa (advertint-ho pels resultats finals) deuen tenir la majoria de joves que van celebrar la Nit de Sant Joan en una platja de Barcelona, em ve a la memòria una entrevista que la senyora Terribas, conductora del programa del 33 La nit al dia, féu al senyor Clos, alcalde de Barcelona. En aquesta entrevista el senyor Clos assegurava que "la Festa ha de ser l'aspecte més important del Fòrum 2004". El senyor Clos deia exactament la Festa (no digué les festes), i insistí en el terme la Festa. Per tant jo vaig poder entendre, i em sembla que així havia de fer-ho, que l'alcalde de Barcelona es referia a aquesta activitat humana en sentit específic, no pas ordinari, sinó que li donava un valor que distingia la Festa d'altres activitats humanes. Vaig alegrar-me d'escoltar aquesta terminologia en boca d'una alta autoritat municipal, i vaig deduir que el senyor Clos devia haver fixat com a assessor principal alguna de les persones que des de la dècada dels setanta s'han estat dedicant a treballar en aquest camp tan important per a la salut cívica de les poblacions.

Però fa pocs dies, veient l'estat en què els joves santjoaners van deixar una platja de Barcelona, amb l'antisocial seguretat que l'Ajuntament (o la resta de ciutadans) ja s'encarregaria de netejar-ho... o els pares pagarien les multes que en poguessin sobrevenir, vaig reflexionar sobre aquelles paraules de l'alcalde de Barcelona.

Precisament pocs dies després d'aquella entrevista, també per la televisió vaig informar-me de com va anar la que devia ser la primera d'aquelles Festes que l'alcalde anunciava que preludiarien el Fòrum; la de les mans, el foc i tot allò. De fet, el primer que se m'acudí va ser ¿com era que la festa del foc del Fòrum no va poder esperar-se tres dies perquè coincidís amb la nit de sant Joan, l'antiga festa del foc arreu del món mediterrani? Però un cop vista la festa muntada pels assessors del senyor Clos, em puc adonar que jo anava errat: jo no vaig entendre el senyor Clos, l'alcalde no es referia a la Festa, sinó a un espectacle de masses on assisteix molta gent perquè els comptabilitzin i per contemplar un muntatge propagandístic que preparen uns artistes mercenaris sense altra pretensió que satisfer la necessitat d'autobombo dels alts dirigents de la ciutat.

Ho sento, però la meua experiència em fa assegurar-los que la Festa (com a activitat social), no és ben bé això que han muntat per publicitar el Fòrum. Per què? Primer de tot perquè la Festa, per tal que se celebri, necessita el contacte real dels seus participants, i en aquests espectacles de masses no és possible (i sovint, encara, s'impedeix des de la mateixa organització) el contacte personal que facilita la necessària participació. Tal com diu el professor Manuel Delgado: "No és possible la Festa quan el nombre de pretendents excedeix les proporcions del que es pretén". I en aquest cas concret (i malauradament sospito que en les futures festes que se celebrin amb motiu del Fòrum) el nombre d'assistents (i també l'estructura de l'espai i la "posada en escena") no permetien de cap manera el necessari contacte i participació que exigeix la Festa.

La Festa, senyor Clos i assessors, és espectacle i usa de les arts escèniques (per tant permet el concurs d'actors i festers al servei d'ella), però la Festa no té res a veure amb els magnets encontres de masses amb vocació propagandística (la que sigui). Més aviat aquests últims espectacles són la perversió o utilització de la Festa. Utilització a la qual s'han apuntat, i continuen apuntant-s'hi, tots aquests dirigents polítics, règims populistes i sectors comercials sense gaires escrúpols cívics, quan adverteixen el caràcter homogeneïtzador i els recursos hegemònics que aquesta activitat humana tan antiga ha anat creant al llarg dels segles.

Per tant, senyor Clos (i assessors) sàpiguen que vostès (als quals no vull regatejar la possible bona voluntat) quan parlen de la Festa i ens donen espectacles de masses, no fan altra cosa -per exemple-, que el que ja feien els jerarques de l'antic règim amb motiu del dia 1 de Mayo, en honor de San José Obrero, on certament participava el folklore nacional, des de les sevillanes fins als castells, més tots els símbols sobre la pau i la justícia (la de Franco, és clar) que per a aquells esdeveniments produïen els organitzadors i assessors de l'espècie. Despropòsit en el qual també ha caigut més d'una vegada el govern de Convergència amb les seves Fires Populars, i que ara vostès ens encolomaran, afegint-hi al folklore nacional tres grams d'altres folklores nacionals i mitja lliura de "modernitat generosament pagada".

I aquí ho tenen, senyor Clos i assessors, la festa rave de sant Joan d'aquest any en espai públic. ¿I en són culpables només els joves de creure's que les festes (i la seva neteja), ja les paga l'Ajuntament, si la societat que vostès dirigeixen els proporciona (com ho fan els grans trusts de la indústria cultural), com a succedani de la festa, grans espectacles de masses on no cal pagar res i on no s'és responsable de res (només d'anar-hi per tal de ser comptabilitzat) perquè ja ho paga l'erari?

Bienve Moya. Etnòleg

Publicat al Diari Avui , el 2 de juliol de 2003

<http://www.avui.com/avui/diari/03/jul/02/c30102.htm>